

Fin Rowolds tale i forbindelse med festaftenen i anledning af Finns afgang som formand for Dansk-Tysk-Selskab gennem 27 år

Først og fremmest vil jeg sige tak, tak for de mange smukke ord fra Per og Inger og for gaven fra Selskabet.

Tillad mig indledningsvis i aften, hvor jeg har modtaget den tyske fortjenst orden og nogle få dage efter dronning Margrethe den 2.s fødselsdag at fortælle en lille anekdote:

Her i vores lille land, hvor alle kender hinanden, som Dronningen har sagt, er det også sædvane, at man besøger dronningen og siger tak, hvis man har modtaget en dansk orden, som sædvanligvis blot er kommet med posten.

Da jeg for flere år siden var i audiens for at takke, talte vi naturligvis om TV, som Dronningen også havde været med til at lave i form af dekorationer til balletter og lignende. Dronningen spurgte så. "hvad betyder HDTV" og jeg svarede i overensstemmelse sandheden, at "det betyder High Definition Television", hvortil Dronningen replicerede: "nå jeg troede det betød helvedes dyrt TV".

Men i øvrigt ville jeg jo fortælle lidt om udviklingen i mit dansk tyske- forhold

Jeg kan kun sige, at det ikke begyndte godt.

Jeg blev født 13 dage efter Danmarks besættelse og lå der på Allinge sygehus og var tysk statsborger og havde en far der var flygtet fra det samme regime, som nu havde besat Danmark.

Det var ikke just en ønske situation for en nyfødt og jeg græd da også en del i begyndelsen.

Det hjalp lidt på humøret da jeg nogle år senere sammen med min far blev gjort statsløs. For at gøre hensigten helt tydelig tog nazisterne samtidig min danske mors tyske statsborgerskab, selvom hun aldrig havde haft et sådant.

I 1945 blev jeg så sammen med min far mere eller mindre automatisk tysk statsborger igen, hvad jeg heller ikke reklamerede ret meget med på det tidspunkt.

Det var jeg så i 5 år til min far og dermed jeg i 1950 blev danske statsborgere, det varede dog kun ganske kort idet min far samme år blev tysk diplomat og dermed igen tysk statsborger. Min mor blev nu endelig tysk, men beholdt også sit danske statsborgerskab.

Nu kom der så en forholdsvis lang og rolig periode, som tysk statsborger og med diplomat pas, som jeg efterhånden lærte at sætte stor pris på. F.eks. kunne jeg hente pakker på M/S Guldfoss med cigaretter o.l. fra mine forældre i Reykjavik uden at blive fortoldet. At tolderen ved landgangen så må have undret sig over den meget unge repræsentant for det diplomatiske korps på cykel, er en anden sag.

I 1961 kunne jeg så, som født i Danmark, vælge om jeg ville være dansk eller tysk. Holdningerne i Danmark i forhold til Tyskland var blevet noget afdæmpede og jeg havde jo nu i lang tid vænnet mig til at være tysk, havde lært min tyske familie at kende, været mange gange i Tyskland og lært at sætte pris på Tyskland og så var der jo det med diplomatpasset.

Da det imidlertid gik op for mig, at jeg som myndig under alle omstændigheder ville miste passet, besluttede jeg mig til at blive dansk, hvad jo også passede meget godt sammen med, at jeg boede her i landet og havde gjort det i hele mit 21 årige liv.

Jeg skulle jo blive dansk for at arbejde for forståelse og samarbejde mellem mine to lande og det har jeg gjort siden. Som helt ung i ofte heftige diskussioner med mine omgivelser i et forsøg på at imødegå den negative generalisering overfor Tyskland som prægede tiden. Jeg deltog i ungdoms møder mellem dansk og tysk ungdom på den Internationale højskole Sonnenberg i Harzen, som min far havde været med til at starte i 1949. I 1988 blev jeg så formand for Dansk Tysk Selskab og kunne her i mere organiserede former fortsætte samarbejdes bestræbelserne.

I de 27 år der er gået siden har Dansk Tysk Selskab betydet meget for mig i begyndelsen også, at jeg her kunne arbejde sammen med min far, som var medlem af bestyrelsen. Jeg fik i går et brev fra Johannes Jensen, tidligere leder af St. Petri skole, hvor han fortæller at ideen til at jeg skulle være formand kom fra ham og Johannes Dose, som begge var medlemmer af bestyrelsen.

Det var aldrig gået så længe, hvis ikke der hele tiden har været en fremragende bestyrelse, som har arbejdet meget aktivt med, hvilket jeg vil takke bestyrelsen mange gange for i aften.

Selv om Inger Humle allerede har beskrevet vore arbejde vil jeg dog lige repetere lidt af det: Vi har holdt 10 til 12 arrangementer om året, hvilket bliver til ca. 300 i de 27 år.

Vi har haft stor glæde og nytte af, at samarbejde med de øvrige aktører i det dansk tyske felt i mange år bl.a. i San Petri Kulturcentrum, hvor vi har koordineret og inspireret hinanden og samarbejdet om en lang række arrangementer. Jeg vil pege på et enkelt markant og aktuelt eksempel, nemlig julearrangementet sidste år sammen med Dansk Tysk Industri og Handelsklub, Den Tyske Ambassade og Det Tyske Handelskammer, hvor vi bl.a. uddelte Dansk Tysk Pris til Tom Buk Swienty.

Men jeg vil også pege på og takke for de mange øvrige arrangementer vi har gennemført i et forbilledligt samarbejde med Den Tyske Ambassade, hvor især Marko Lins og Louise Ruhwald har været gode og værdsatte partnere. Ligeledes vil jeg pege på og takke for det fortrinlige samarbejde vi har haft med pastor Peter Kroguld og kantor Marc Baumann om en lang række arrangementer i St. Petri kirke.

Dansk-Tysk Pris har været med til at markere det dansk tyske samarbejde gennem de markante personligheder der siden 1988 har modtaget prisen, hvoraf jeg vil nævne nogle få ud over Tom Buk Swienty, som allerede er nævnt og Per Øhrgaard, som var den første der fik prisen.

Birgitte Kolerus fik i 1991 prisen for sin indsats for tysk teater i Danmark.

Sigfried Matlok, der desværre ikke kunne være her i aften, fik i 1995 prisen for sin indsats for det tyske mindretal i Danmark.

Per Arnoldi fik i 1999 prisen for sin indsats i forbindelse med restaureringen af rigsdagen i Berlin og sin positive tilgang til det dansk tyske forhold.

Hans Munch Hansen, der heldigvis er her i aften fik i 2000 prisen for den fornemme restaurering af St. Petri Kirke, men lige så meget for sin generelle holdning til det dansk tyske.

I 2003 fik Helmut Lengler prisen for sit mangeårige arbejde som formand for Dansk Tysk Industri og Handelsklub.

I 2009 i forbindelse med dansk Tysk Selskabs 40 års jubilæum gik prisen, af indlysende grunde til Peter Wivel, hvis tilstedeværelse vi også kan glæde os over her i aften.

Johannes Dose fik prisen i 2012 for sit livslange arbejde for dansk tysk forståelse bl.a. som medlem af selskabets bestyrelse i næsten 40 år.

[se alle prismodtagere: <http://www.dansk-tysk-selskab.dk/omdts/dansk-tysk-pris/>]

Om Dansk Tysk Selskab har medvirket til de tydeligere forbedringer af holdningen til Tyskland er som tidligere antydnet vanskeligt at bevise, men jeg håber man kan sige at vi har deltaget blandt mange andre. At der er sket en forbedring kan jeg der har været med lige siden 1940 og har mærket først hadet, senere blot negativitet over en gradvis forbedring til hvad jeg vil kalde et godt forhold.

Et af tegnene er efter min mening, at man i stigende grad i det danske sprog er begyndt at anvende tyske gloser, eller noget der ligner tysk, tidligere var det kun engelsk der blev anvendt på den måde.

Jeg tænker på udtryk som

Das Auto.

So ein Ding.

Märkbar om en bar.

Gefährlich om en anden bar.

LiteraturHaus.

Supergeil.

Verberlich, som er navnet på en blok.

Normalerweise.

Jeg er glad for ikke helt at slippe det organiserede samarbejde mellem Danmark og Tyskland ved at stoppe som formand for Dansk Tysk Selskab, idet jeg fortsætter med mit arbejde for Sonnenberg, som nok er en international højskole i Harzen, men som oprindeligt er opstået som et dansk tysk initiativ og som stadig har stærke dansk tyske forbindelser

Jeg vil ønske Dansk Tysk Selskab alt godt for fremtiden og et tillykke med valget af Steen Bille til formand, vi kunne ikke have fundet en bedre kandidat med dybe rødder i begge lande, som borger for Selskabet videre arbejde og udvikling.

Til slut vil jeg, som sædvanlig vil nogen sige, læse et digt op af Benny Andersen, som smukt beskæftiger sig med vores mangfoldige nationale baggrunde og ikke mindst de dansk tyske.